

Глава 67 СТРАХУВАННЯ

Стаття 979. Договір страхування

1. За договором **страхування** одна сторона (**страховик**) зобов'язується у разі настання певної події (**страхового випадку**) виплатити другій стороні (**страхувальникові**) або іншій особі, визначеній у договорі, грошову суму (**страхову виплату**), а **страхувальник** зобов'язується сплачувати **страхові платежі** та виконувати інші умови договору.

Стаття 980. Предмет договору страхування

1. Предметом договору страхування можуть бути майнові інтереси, які не суперечать закону і пов'язані з:

- 1) життям, здоров'ям, **працездатністю** та **пенсійним забезпеченням** (особисте страхування);
- 2) володінням, користуванням і розпорядженням **майном** (майнове страхування);
- 3) відшкодуванням шкоди, завданої **страхувальником** (страхування відповідальності).

Стаття 981. Форма договору страхування

1. **Договір страхування** укладається в письмовій формі. Договір страхування може укладатись шляхом видачі **страховиком страхувальникові** страхового свідоцтва (поліса, сертифіката).
2. У разі недодержання письмової форми договору страхування такий договір є нікчемним.

Стаття 982. Істотні умови договору страхування

1. **Істотними умовами** договору страхування є предмет договору страхування, **страховий випадок**, розмір грошової суми, в межах якої **страховик** зобов'язаний провести виплату у разі настання страхового випадку (**страхова сума**), розмір **страхового платежу** і строки його сплати, **строк договору** та інші умови, визначені **актами цивільного законодавства**.

Стаття 983. Момент набрання чинності договором страхування

1. **Договір страхування** набирає чинності з моменту внесення **страхувальником** першого **страхового платежу**, якщо інше не встановлено договором.

Стаття 984. Сторони у договорі страхування

1. **Страховиком** є **юридична особа**, яка спеціально створена для здійснення страхової діяльності та одержала у встановленому порядку **ліцензію на здійснення страхової діяльності**.
Вимоги, яким повинні відповідати страховики, порядок ліцензування їх діяльності та здійснення державного нагляду за страховою діяльністю встановлюються законом.
2. **Страхувальником** може бути **фізична** або **юридична особа**.

Стаття 985. Укладення договору страхування на користь третьої особи

1. **Страхувальник** має право укласти із **страховиком договір на користь третьої особи**, якій страховик зобов'язаний здійснити **страхову виплату** у разі досягнення нею певного віку або настання іншого **страхового випадку**.

2. Страхувальник має право при укладенні **договору страхування** призначити **фізичну** або **юридичну особу** для одержання страхової виплати (вигодонабувача), а також замінювати її до настання страхового випадку, якщо інше не встановлено договором страхування.
3. Особливості укладення договору страхування на користь третьої особи встановлюються законом.

Стаття 986. Співстрахування

1. За згодою **страхувальника** предмет **договору страхування** може бути застрахований за одним договором страхування кількома **страховиками** (співстрахування) з визначенням прав та обов'язків кожного із страховиків.
2. За погодженням між співстраховиками і страхувальником один із співстраховиків може представляти всіх інших співстраховиків у відносинах із страхувальником, залишаючись відповідальним перед ним у розмірах своєї частки.

Стаття 987. Договір перестраховування

1. За **договором** перестраховування **страховик**, який уклав **договір страхування**, страхує в іншого страховика (перестраховика) ризик виконання частини своїх обов'язків перед **страхувальником**.
2. Страховик, який уклав договір перестраховування, залишається відповідальним перед страхувальником у повному обсязі відповідно до договору страхування.

Стаття 988. Обов'язки страховика

1. **Страховик** зобов'язаний:
 - 1) ознайомити **страхувальника** з умовами та **правилами страхування**;
 - 2) протягом двох робочих днів, як тільки стане відомо про настання **страхового випадку**, вжити заходів щодо оформлення всіх необхідних документів для своєчасного здійснення **страхової виплати** страхувальникові;
 - 3) у разі настання страхового випадку здійснити страхову виплату у **строк**, встановлений договором.
Страхова виплата за договором особистого страхування здійснюється незалежно від сум, що виплачуються за державним соціальним страхуванням, соціальним забезпеченням, а також відшкодування шкоди.
Страхова виплата за договором майнового страхування і страхування відповідальності (**страхове відшкодування**) не може перевищувати розміру **реальних збитків**. Інші збитки вважаються застрахованими, якщо це встановлено договором.
Страхова виплата за договором майнового страхування здійснюється **страховиком** у межах **страхової суми**, яка встановлюється у межах вартості **майна** на момент укладення договору;
 - 4) відшкодувати витрати, понесені **страхувальником** у разі настання **страхового випадку** з метою запобігання або зменшення **збитків**, якщо це встановлено договором;
 - 5) за заявою страхувальника у разі здійснення ним заходів, що зменшили страховий ризик, або у разі збільшення вартості майна внести відповідні зміни до договору страхування;
 - 6) не розголошувати відомостей про страхувальника та його майнове становище, крім випадків, встановлених законом.

2. **Договором страхування** можуть бути встановлені також інші обов'язки страховика.

(Із змінами, внесеними згідно із
Законом України від 15.06.2010 р. N 2328-VI)

Стаття 989. Обов'язки страхувальника

1. **Страхувальник** зобов'язаний:

- 1) своєчасно вносити **страхові платежі** (внески, премії) у розмірі, встановленому договором;
 - 2) при укладенні **договору страхування** надати **страховикові** інформацію про всі відомі йому обставини, що мають істотне значення для оцінки страхового ризику, і надалі інформувати його про будь-які зміни **страхового ризику**;
 - 3) при укладенні договору страхування повідомити страховика про інші договори страхування, укладені щодо об'єкта, який страхується.
Якщо страхувальник не повідомив страховика про те, що об'єкт уже застрахований, новий **договір страхування** є нікчемним;
 - 4) вживати заходів щодо запобігання **збиткам**, завданям настанням **страхового випадку**, та їх зменшення;
 - 5) повідомити **страховика** про настання страхового випадку у **строк**, встановлений договором.
2. **Договором страхування** можуть бути встановлені також інші обов'язки **страхувальника**.

Стаття 990. Умови та порядок здійснення страхової виплати

1. **Страховик** здійснює **страхову виплату** відповідно до умов договору на підставі заяви **страхувальника** (його правонаступника) або іншої особи, визначеної договором, і страхового акта (аварійного сертифіката).
2. Страховий акт (аварійний сертифікат) складається страховиком або уповноваженою ним особою у формі, що встановлюється страховиком.

Стаття 991. Відмова від здійснення страхової виплати

1. **Страховик** має право відмовитися від здійснення **страхової виплати** у разі:
 - 1) навмисних дій **страхувальника** або особи, на користь якої укладено **договір страхування**, якщо вони були спрямовані на настання страхового випадку, крім дій, пов'язаних із виконанням ними громадянського чи службового обов'язку, вчинених у стані **необхідної оборони** (без перевищення її меж), або щодо захисту **майна**, життя, здоров'я, честі, гідності та **ділової репутації**;
 - 2) вчинення страхувальником або особою, на користь якої укладено договір страхування, **умисного злочину**, що призвів до **страхового випадку**;
 - 3) подання страхувальником завідомо неправдивих відомостей про об'єкт **страхування** або про факт настання страхового випадку;
 - 4) одержання страхувальником повного **відшкодування збитків** за договором майнового страхування від особи, яка їх завдала;
 - 5) несвоєчасного повідомлення **страхувальником** без поважних на те причин про настання **страхового випадку** або створення страховикові перешкод у визначенні обставин, характеру та розміру збитків;
 - 6) наявності інших підстав, встановлених законом.
2. **Договором страхування** можуть бути передбачені також інші підстави для відмови здійснити **страхову виплату**, якщо це не суперечить закону.
3. Рішення **страховика** про відмову здійснити страхову виплату повідомляється **страхувальникові** у письмовій формі з обґрунтуванням причин відмови.

Стаття 992. Відповідальність страховика

1. У разі несплати **страховиком страхувальникові** або іншій особі **страхової виплати** страховик зобов'язаний сплатити **неустойку** в розмірі, встановленому договором або законом.

Стаття 993. Перехід до страховика прав страхувальника щодо особи, відповідальної за завдані збитки

1. До **страховика**, який виплатив **страхове відшкодування** за договором майнового страхування, у межах фактичних витрат переходить право вимоги, яке **страхувальник** або інша особа, що одержала страхове відшкодування, має до особи, відповідальної за завдані збитки.

Стаття 994. Зміна страхувальника - фізичної особи у договорі страхування

1. У разі смерті **страхувальника**, який уклав договір майнового страхування, його права та обов'язки переходять до осіб, які одержали це **майно** у спадщину.

В інших випадках права та обов'язки страхувальника можуть перейти до третіх осіб лише за згодою **страховика**, якщо інше не встановлено **договором страхування**.

2. У разі смерті страхувальника, який уклав договір особистого страхування на користь третьої особи, його права та обов'язки можуть перейти до цієї особи або до осіб, на яких відповідно до закону покладено обов'язки щодо охорони прав та інтересів застрахованої особи.

Стаття 995. Наслідки припинення юридичної особи - страхувальника

1. Якщо **юридична особа** - страхувальник припиняється і встановлюються її правонаступники, права та обов'язки страхувальника переходять до правонаступників.

Стаття 996. Наслідки визнання страхувальника - фізичної особи недієздатною або обмеження її цивільної дієздатності

1. Права та обов'язки страхувальника - **фізичної особи**, яка визнана судом недієздатною, здійснюються її **опікуном** з моменту визнання особи недієздатною.

Договір страхування відповідальності фізичної особи, яка визнана судом недієздатною, припиняється з моменту **визнання особи недієздатною**.

2. Страхувальник - **фізична особа, цивільна дієздатність якої обмежена** судом, здійснює свої права та обов'язки страхувальника лише за згодою **підкувальника**.

Стаття 997. Припинення договору страхування

1. **Договір страхування** припиняється у випадках, встановлених договором та законом.

2. Якщо **страхувальник** прострочив внесення **страхового платежу** і не сплатив його протягом десяти робочих днів після пред'явлення **страховиком** письмової вимоги про сплату страхового платежу, страховик може відмовитися від договору страхування, якщо інше не встановлено договором.

Страхувальник або страховик може відмовитися від договору страхування в інших випадках, встановлених договором.

3. Страхувальник або страховик зобов'язаний повідомити другу сторону про свій намір відмовитися від договору страхування не пізніше як за тридцять днів до припинення договору, якщо інше не встановлено договором.

Страховик не має права відмовитися від договору особистого страхування без згоди на це страхувальника, який не допускає порушення договору, якщо інше не встановлено договором або законом.

4. Якщо страхувальник відмовився від **договору страхування** (крім договору **страхування життя**), **страховик** повертає йому **страхові платежі** за період, що залишився до закінчення **строку договору**, з вирахуванням нормативних витрат на ведення справи, визначених при розрахунку **страхового тарифу**, та фактично здійснених страховиком **страхових виплат**.

Якщо відмова страхувальника від договору обумовлена порушенням умов договору страховиком, страховик повертає страхувальникові сплачені ним **страхові платежі повністю**.

5. Якщо страховик відмовився від договору страхування (крім договору **страхування життя**), страховик повертає страхувальникові сплачені ним **страхові платежі** повністю.

Якщо відмова страховика від договору обумовлена невиконанням страхувальником умов договору страхування, страховик повертає страхувальникові страхові платежі за період, що залишився до закінчення **строку договору**, з вирахуванням нормативних витрат на ведення справи, визначених при розрахунку **страхового тарифу**, та фактично здійснених страхових виплат.

Наслідки відмови від договору страхування життя встановлюються законом.

6. Якщо страхувальник або **страховик** відмовився від договору страхування, договір припиняється.

Стаття 998. Недійсність договору страхування

1. **Договір страхування** є нікчемним або визнається недійсним у випадках, встановлених цим Кодексом.

Договір страхування також визнається судом недійсним, якщо:

- 1) його укладено після настання **страхового випадку**;
- 2) об'єктом договору страхування є **майно**, яке підлягає **конфіскації**.

2. Наслідки недійсності договору страхування визначаються відповідно до положень про недійсність **правочинів**, встановлених цим Кодексом.

Стаття 999. Обов'язкове страхування

1. Законом може бути встановлений обов'язок **фізичної** або **юридичної особи** бути страхувальником життя, здоров'я, **майна** або відповідальності перед іншими особами за свій рахунок чи за рахунок заінтересованої особи (обов'язкове страхування).

2. До відносин, що впливають із обов'язкового страхування, застосовуються положення цього Кодексу, якщо інше не встановлено **актами цивільного законодавства**.

Глава 67

(Кодекс цивільний, ВР України, від 16.01.2003, № 435-IV "Цивільний кодекс України")